

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม เป็นโครงการหนึ่งภายใต้ชุดโครงการ “การวิเคราะห์บริบทเชื่อมโยง การพัฒนาตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ให้โอกาสคณะผู้วิจัยเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการนี้ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ สิริพลวัฒน์ คณบดีคณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ผลักดันให้เสนอโครงการวิจัยครั้งนี้

โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการสนับสนุนจากหลาย ๆ หน่วยงาน ทั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตทั้ง 7 อำเภอในจังหวัดนครปฐม และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างมาก รวมถึงผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวทุกแหล่งที่ได้สนับสนุนในการให้คณะผู้วิจัยได้เข้าศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่คณะผู้วิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการจัดเวทีประชาพิจารณ์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ กลุ่มผู้แทนจากสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่งทั้ง 7 อำเภอในจังหวัดนครปฐม กลุ่มผู้แทนจากนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมสนับสนุนในการให้ข้อคิด แนวทางและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยเสนอแนะให้ผลงานวิจัยมีการนำเสนอในรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้ จะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตรของจังหวัดนครปฐม และประเทศไทยได้ต่อไป

ศุภพร ไทยภักดี

กันยายน 2552

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม มีแหล่งใดบ้าง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทใด 2) ศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมเป็นอย่างไร 3) ผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายใน จังหวัดนครปฐมหรือนำเข้ามาจากจังหวัดอื่น ๆ และ 4) ศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐมเป็นอย่างไร

การประเมินเพื่อจัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐมมีปัจจัยในการประเมินด้านต่างๆ ดังนี้

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มี 2 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และ ด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน และการสนับสนุนอื่น ๆ

ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เกษตร มี 3 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย ด้านแก่นแท้ของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สี กลิ่น รสชาติ ความสะอาด และขนาดของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง ได้แก่ ระดับคุณภาพ รูปลักษณ์ การออกแบบ ตราผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์ และ ด้านส่วนควบของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การเสนอบริการและผลประโยชน์เพิ่มเติมให้แก่ผู้บริโภค การให้ข้อเสนอแนะในการบริโภคสินค้า การจัดการด้านสินเชื่อและการเงิน การจัดส่งผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ซื้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตร ครั้งนี้คือเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม จาก 118 ตำบล ใน 7 อำเภอ (อำเภอเมืองนครปฐม, นครชัยศรี, สามพราน, พุทธมณฑล, กำแพงแสน ดอนตูม และบางเลน) สรุปได้ ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 146 แห่ง ในจังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 87 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 45 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 14 แห่ง

การจัดอันดับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวไทย 10 อันดับแรกได้แก่ พระปฐมเจดีย์ สวนสามพราน ฟาร์มจระเข้ และลานแสดงช้าง ตลาดบางหลวง บ้านเก่าเหล่าเต็งไม้ รศ. 122 พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยาเขตกำแพงแสน) พระราชวังสนามจันทร์ ตลาดน้ำวัดลำพญา และตลาดเก่าริมน้ำ วัดไร่ขิง พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย

การจัดอันดับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม ที่แสดงถึงวิถีชีวิตไทย แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวัง พระเจดีย์และวัด ตลาดน้ำ สิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอันดับแรกคือลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นโบราณสถานตลอดจนโบราณวัตถุ และการมาเพื่อลิ้มรสอาหารไทยตามรสนิยมและความชอบของตน

สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมไปเที่ยวมากที่สุด คือ องค์พระปฐมเจดีย์ รองลงมาคือฟาร์มจระเข้ สวนสามพราน วัดไร่ขิง ตลาดน้ำวัดดอนหวาย พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง และพระราชวังสนามจันทร์ ตามลำดับ โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความประทับใจมากที่สุด คือองค์พระปฐมเจดีย์

จุดแข็งของจังหวัดนครปฐมในการรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมนั้นสามารถเที่ยวได้แล้วเสร็จภายในหนึ่งวัน (One-day trip) ทั้งยังมีเส้นทางเชื่อมโยงกัน (Route) และการคมนาคมมีความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงได้ง่าย และองค์พระปฐมเจดีย์นั้นเป็นจุดแข็งของจังหวัดที่ดึงดูดให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม

จุดอ่อนของจังหวัดนครปฐมในการรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ คือ สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดยังขาดความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง คือ ไม่พบว่ามีความแตกต่างไปจากสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น และสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดนครปฐมจากเขตเอเชีย นักท่องเที่ยวชาวจีนจะนิยมมาเที่ยวกันมากที่สุด รองลงมาจะพบนักท่องเที่ยวชาวเกาหลี ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ กลุ่มนักท่องเที่ยวในเขตอื่นจะพบทั้งที่มาจากเขตยุโรป ได้แก่ สเปน อังกฤษ และฝรั่งเศส เขตออสเตรเลียมีทั้งกลุ่มชาวออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ขณะเดียวกันยังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวอเมริกัน ภาพรวมแล้วนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวกันเป็นกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มครอบครัว

ส่วนใหญ่มีการท่องเที่ยวในรูปแบบหนึ่งวันแล้วเสร็จ โดยมีทั้งกลุ่มที่นักท่องเที่ยว ซึ่งได้กำหนดสถานที่ท่องเที่ยวไว้แล้วจึงให้บริษัททัวร์หรือผู้ประกอบการท่องเที่ยวเป็นผู้ประสานอำนวยความสะดวกและพาเที่ยวชม และ กลุ่มที่นักท่องเที่ยวเที่ยวตามรูปแบบหรือโปรแกรมที่บริษัททัวร์หรือผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดไว้ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เคยท่องเที่ยวมาแล้วจะกลับมาเที่ยวซ้ำ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครปฐม

ผู้ประกอบการต้องการให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดูแลรับผิดชอบ โดยเฉพาะเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดนครปฐมเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ทั้งกับนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปและนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่มีรสนิยมและชื่นชอบการท่องเที่ยวแต่ละประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

รวมถึงการร่วมค้นหาจุดเด่นที่แท้จริงของสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความหลากหลายแตกต่าง และได้เปรียบไปจากสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น ๆ และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวได้ประโยชน์และเกิดความคุ้มค่าในการเที่ยวชมจากการจัดแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางที่สอดคล้องและความสัมพันธ์กัน

ผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม

ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหาร

มีผลิตภัณฑ์เกษตรที่ผ่านการประเมินมี 59 ชนิด เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรในท้องถิ่นทั้งหมด ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหารที่ได้รับการประเมินว่ามีศักยภาพ 10 อันดับแรก ได้แก่ น้ำพริกแม่ศรี เบ็ดพะไล (ร้านโกเท้) ผักปลอดสารพิษ ไวน์ส้มโอ (สวัสดิ์บิวเวอรี่) ขนมเปี๊ยะครูสมทรง หน่อไม้ฝรั่ง ฝรั่ง มะพร้าวน้ำหอม ขนมเปี๊ยะดอกกุหลาบและ ข้าวหลาม

ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหาร

ผลิตภัณฑ์เกษตรที่ผ่านการประเมินมี 23 ชนิด ทั้งนี้เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรที่นำเข้า 1 ชนิด คือ ปลาหางนกยูงสายพันธุ์ญี่ปุ่น ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหารที่ได้รับการประเมินว่ามี ศักยภาพ 10 อันดับแรก ได้แก่ สมุนไพรวังพระหม ว่านหางจระเข้ กัลยไม้ (ตำบลด้อมใหญ่) ผ้าทอ มือ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ได้แก่สบู่แชมพูครีมอาบน้ำ “นภาลัย” ปลาหางนกยูงสายพันธุ์ญี่ปุ่น ตุ๊กตาแม่ไม้มวยไทย ปลากัดสวยงาม กัลยไม้ (ตำบลดงมะเดื่อ) และกลุ่มसानผักตบชวา

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรของจังหวัดนครปฐม

ทุกผลิตภัณฑ์ต้องการการพัฒนาในด้านช่องทางการวางจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดต่างมีการวางจำหน่าย ณ จุดผลิตและ/หรือตามแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ผลิตของผลิตภัณฑ์ หรือมีการวางจำหน่าย ณ ศูนย์จำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัด แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ผู้บริโภคภายในจังหวัดยังไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์บางประเภทมีแหล่งวางจำหน่ายที่ใด จำเป็นต้องรีบแก้ปัญหาทั้งในด้านของการประชาสัมพันธ์ ณ จุดวางขายเดิมที่มีอยู่แล้วให้เป็นที่รู้จักและยอมรับมากยิ่งขึ้น และควรมีการขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ออกไปในวงกว้าง หลายพื้นที่ที่ต้องการการพัฒนาให้มีการวางขาย ณ ห้างสรรพสินค้า หรือยกระดับสู่การส่งออกต่อไปในอนาคต

รวมถึงการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ ให้ได้มาตรฐานน่าดู น่าเชื่อถือ ควรมีรูปแบบที่สวยงาม สามารถดึงดูดผู้บริโภคได้ รวมถึงการมีตราประทับ เรื่องเล่าเกี่ยวกับสินค้าบนบรรจุภัณฑ์ หรือการบอกสรรพคุณของสินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคที่รับรู้ถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เป็นการสร้างอัตลักษณ์ตัวสินค้า และสิ่งที่สำคัญ คือ การมีข้อมูลสถานที่ผลิตและสถานที่จำหน่าย เพื่อเป็นการแจ้งให้ผู้บริโภคทราบและสามารถติดต่อหรือกลับมาซื้อสินค้าอีกได้ในภายหลัง

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : ABTC/NKP/0001

ชื่อโครงการ : การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม

ชื่อนักวิจัย : ศุภพร ไทยภักดี, ทิพวัลย์ สีจันทร์, ณัฐชนา พวงทอง, นริศรา อินทะศิริ,
นราเขต ยิ้มสุข, คเน็งรัตน์ คำมณี, จิรัญนาฎ ถังเงิน , เชิดพงษ์ ชีระจิตต์
ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร กำแพงแสน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

E-mail Address : agrspp@ku.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2551 ถึงวันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ.2552

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ 1) เพื่อรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษาศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อรวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐมและ 4) เพื่อศึกษาศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์เกษตรในจังหวัดนครปฐม โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหมด 117 แห่ง และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวยังจังหวัดนครปฐม บริษัทประกอบการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม และสำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อหาจุดแข็ง โอกาส จุดอ่อน และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร

จากการศึกษาพบแหล่งท่องเที่ยว 31 แห่ง พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินว่ามีศักยภาพในระดับมากที่สุด 1 แห่ง ระดับมาก 10 แห่ง ระดับปานกลาง 15 แห่ง และระดับน้อย 5 แห่ง เมื่อจัดอันดับที่มีศักยภาพและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว 10 อันดับแรก ได้แก่ พระปฐมเจดีย์ สวนสามพราน ฟาร์มจระเข้ และลานแสดงช้าง ตลาดบางหลวงบ้านเก่าเหล่าเต็งไม้รศ. 122 พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยาเขตกำแพงแสน) พระราชวังสนามจันทร์ ตลาดน้ำวัดคำพญาและ ตลาดเก่าริมน้ำ วัดไร่ขิง และ พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย ส่วนผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหาร พบว่า มีผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นสินค้าเกษตรอยู่ในระดับมาก

ที่สุด 2 ชนิด ระดับมาก 30 ชนิด ระดับปานกลาง 11 ชนิด และระดับน้อย 1 ชนิด ส่วนน้อยที่สุดไม่มีและ ผลิตรภัณฑ์เกษตรประเภทอาหารที่ได้รับการประเมินว่ามีศักยภาพ 10 อันดับแรก ได้แก่ น้ำพริกแม่ศรี เปิดพะไล ผักปลอดสารพิษ ไวน์ส้มโอ ขนมเป็ยะครูสมทรง หน่อไม้ฝรั่ง ฝรั่ง มะพร้าวน้ำหอม ขนมเป็ยะดอกกุหลาบและ ข้าวหลาม ในขณะที่ผลิตรภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหารพบค่าเฉลี่ยรวมความเป็นสินค้าเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ชนิด ระดับมาก 6 ชนิด ระดับปานกลาง 15 ชนิด และระดับน้อย 1 ชนิด ส่วนผลิตรภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหารที่ได้รับการประเมินว่ามีศักยภาพ 10 อันดับแรก ได้แก่ สมุนไพรวังพรหม ว่านหางจระเข้ กัลฉ่ายไม้ ผ้าทอมือ ผลิตรภัณฑ์จากสมุนไพร (นภาลย์) ปลาหางนกยูง (สายพันธุ์ญี่ปุ่น) ตุ๊กตาแม่ไม้มวยไทย ปลากัดสวยงาม กัลฉ่ายไม้ (ตำบล โพรงมะเดื่อ) และผลิตรภัณฑ์ผักตบชวา และจากการทำประชาพิจารณ์ สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้ ควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์ของทั้งเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวและผลิตรภัณฑ์เกษตร นอกจากนี้รูปแบบการท่องเที่ยวควรพัฒนาให้เหมาะกับประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่มี ขณะที่บรรจุกฎหมายควรปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน นำเชื้อถื้อและสวยงามและควรมีสถานที่ซึ่งเป็นศูนย์รวมสินค้าหรือของที่ระลึก ของจังหวัดนครปฐม

คำหลัก: แหล่งท่องเที่ยว ผลิตรภัณฑ์เกษตร จังหวัดนครปฐม

Abstract

Project Code : ABTC/NKP/0001

Project Title : The Potential Study of Tourism Location and Agricultural Products in
Nakhon Pathom Province

Investigators : Thaipakdee S., Srijantr T., Puangthong N., Intasiri N., Yimsook
N., Kummanee K., Thungngern J., Kheerajitt C.

E-mail Address : agrspp@ku.ac.th

Project Duration : 1 October 2008 – 30 September 2009

The project objectives were to gathering information, potentials, problems, obstacles and limitation of tourist attractions and agriculture products in Nakhon Pathom province. The questionnaire was used for data collection from 117 officers of sub-district administrative organization, tourists, government and private sectors related to tourism in Nakhon Pathom province. Then public hearing was set to find out potentials, problems, obstacles and limitation of tourist attractions and agriculture products of Nakhon Pathom province.

The study found that 31 tourist attractions evaluated through their potentials were rated at the highest 1, high 10, moderate 15, and low 5. Top ten tourist attractions were ranked as the following: the Great Pagoda, Rose Garden, Samphran Elephant Ground and Zoo, Bang Luang Traditional Market, Thai Human Imagery Museum, Kasesart University (Kamphaeng Saen campus), Sanamchan Palace, Lumphaya Floating Market, Wat Raikhing, and Thai Farmer Life Museum. The items for food agriculture products were rated at the highest 2, high 30, moderate 11, and low 1, and they were chili paste, pot-stewed duck, vegetable safety, pomelo wine, Chinese cake (Kru Somsong), asparagus, guava, coconut (having sweet coconut juice), Chinese cake(Kuhlab), and glutinous rice roasted in bamboo joints (khaowhlam), consecutively. For non- food agriculture products were rated at the highest 1, high 6, moderate 15, and low 1. The ten items were Wangprom Herb, Aloe Vera, orchid (Omyai Municipality), hand -woven fabric, Napalai's herb products, guppy (millionsfish), Martial Art of Thai Boxing Handicraft product, fighting fish,

orchid (Phrong Maduea district), and water- hyacinth handicraft s, consecutively. The suggestions from the public hearing were improving the publicity of both tourism attractions and agriculture products. Moreover, the tourism package should developed while the package of agriculture products should be attractive and meet standards. Finally, the place for convenience shopping which carried products representing Nakhon Pathom province should be arranged.

Keywords: Tourism Location, Agricultural Products, Nakhon Pathom Province

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ฐ
สารบัญภาพ	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1-6
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
คำถามการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ขอบเขตของการวิจัย	5
ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	5
แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7-29
ความหมายและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว	7
องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	8
ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	14
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว	17
การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	19
ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	22
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30-38
การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	32-35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	
การวิเคราะห์ข้อมูล	
การศึกษาศักยภาพของผลิตภัณฑ์เกษตร	35-38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	
การวิเคราะห์ข้อมูล	
บทที่ 4 ผลการศึกษา และการอภิปรายผล	39-95
ตารางที่ 1 แสดงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 146 แห่ง	39
ในจังหวัดนครปฐม	
ตารางที่ 2 แสดงผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหารของจังหวัดนครปฐม	51
ใน 7 อำเภอ	
ตารางที่ 3 แสดงผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหาร	59
จำนวน 60 ชนิด	
ตารางที่ 4 แสดงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านเกณฑ์และ	65
ประชากรพิจารณา จำนวน 31 แห่ง	
ตารางที่ 5 แสดงผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหารของจังหวัดนครปฐม	80
ใน 7 อำเภอ	
ตารางที่ 6 แสดงผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหารของจังหวัด	88
นครปฐม ใน 7 อำเภอ	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา และการอภิปรายผล (ต่อ)	
การอภิปรายผล	95
บทที่ 5 บทสรุป	96-102
บทสรุป	96
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103-104
ภาคผนวก	105-267
ภาคผนวก ก บทความวิจัยสำหรับการเผยแพร่	106
ภาคผนวก ข กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์	125
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้ที่ได้รับตลอดโครงการ	128
ภาคผนวก ง แสดงแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ผ่านเกณฑ์ เรื่องการรับรู้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	134
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์แหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์เกษตร	208
ภาคผนวก ฉ สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม รายอำเภอ	214
ภาคผนวก ช ภาพขั้นตอนการดำเนินงานและเก็บข้อมูล	233
ภาคผนวก ซ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	240
ภาคผนวก ฌ ประวัติคณะวิจัย	242

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมใน 7 อำเภอ	41
ตารางที่ 2 ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหาร	52
ตารางที่ 3 ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหาร ในจังหวัดนครปฐม	60
ตารางที่ 4 แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านประชาพิจารณ์	72
ตารางที่ 5 ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหารที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	84
ตารางที่ 6 ผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหารที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	92

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ผลิตภัณฑ์ 3 ระดับ	24
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	31
ภาพที่ 3 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครปฐม	98
ภาพที่ 4 แผนที่แสดงผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทอาหารในจังหวัดนครปฐม	99
ภาพที่ 5 แผนที่แสดงผลิตภัณฑ์เกษตรประเภทไม่ใช่อาหารในพื้นที่จังหวัดนครปฐม	100